نام:	به نام خدا	شماره صندلی:
نام خانوادگی:	اداره کل آموزش و پرورش استان اردبیل	تعداد صفحات: ۴
پایه: دوازدهم	مدیریت آموزش و پرورش ناحیه ۲	تعداد سوال: ۳۸
رشته و کلاس:	دبیرستان نمونه دولتی شهید شهریاری	تاریخ آزمون: ۱۰/ ۱۰/ ۱۴۰۳
نام درس: فارسی (۳)		مدّت آزمون : ۷۵ دقیقه

ردیف	سوالات	نمره
	الف) قلمرو زبانی (۷ نمره)	
۱	معادل معنایی واژه مشخص شده در بیت زیر در کدام گزینه آمده است؟ « تن ز جان و جان ز تن مستور نیست / لیک کس را دید جان دستور نیست » الف) وحشت ب) وحشتناک ج) رخصت د) پوشیده	/۲۵
۲	برای توضیح « چراغ یا چهل چراغی که می آویزند. » یک معادل معنایی در بیت زیر بیابید و بنویسید. « به پیش طاق وی از هشتم آسمان نبود / هزار کوکب قندیل از چه یافت قرار »	/۲۵
۳	معنی واژه های مشخّص شده را بنویسید. الف) جزیره های کوچک و بزرگ مثل وصله های رنگارنگ بر طیلسان آبی مدیترانه دوخته شده بود. (.....) ب) اطفال شاخ را به قدوم موسم ربیعش ، کلاه شکوفه بر سر نهاده. (.....)	/۵
۴	در هر گزینه یک نادرستی املایی بیابید و شکل درست آن ها را بنویسید. الف) احمدرضا افصار خر را به دست گرفته و او را قدم به قدم و با احتیاط جلو می کشد. ب) با آن که جیب و جام من از مال و می تهی است / ما را فراقتی است که جمشید جم نداشت	/۵
۵	املای درست را از واژگان داخل کمانک انتخاب کنید. الف) گفت باید (هد – حد) زند هشیار مردم مست را / گفت هشیاری بیار ، اینجا کسی هشیار نیست ب) عشق به همه جایی (مأوا – مثوا) نکند و به هر دیده ، روی ننماید.	/۵
۶	در گروه واژه های زیر ، چهار نادرستی املایی هست ، درست آن ها را بنویسید. « وهم و خیال – تقصیر و کوتاهی– بیت الحزن و ماتمکده – موصوم و معروف – گنبد گیتی – ظنّ و گمان – تجلّا و قرب خودرای و خودبین – غریب و نزدیک – مستعجل و زودگذر – حوضه و قلمرو فلسفه – ماورا و فراسو »	۱
۷	کدام واژه در عبارت زیر واژه ای هم آوای رایج دارد؟ « یکی از صاحب دلان سر به جیب مراقبت فروبرده بود و در بحر مکاشفت مستغرق شده. » الف) صاحب دلان ب) مکاشفت ج) بحر د) مستغرق	/۲۵
۸	در کدام گزینه جهش ضمیر وجود دارد؟ الف) گفت آگه نیستی کز سر درافتادت کلاه / گفت در سر عقل باید ، بی کلاهی عار نیست ب) طاعتش موجب قربت است و به شکر اندرش مزید نعمت.	/۲۵
۹	با توجّه با بیت زیر ، درستی و نادرستی گزینه ها را مشخّص کنید. « دست از مس وجود چو مردان ره بشوی / تا کیمیای عشق بیابی و زر شوی » الف) حروف « چو » پیوند وابسته ساز ، « و » پیوند هم پایه ساز است. درست نادرست ب) همه فعل های به کار رفته در بیت « مضارع التزامی » هستند. درست نادرست	/۵

بقیّه سوالات در صفحه دوم

www.karnoo.ir

نام:	به نام خدا	شماره صندلی:
نام خانوادگی:	اداره کل آموزش و پرورش استان اردبیل	صفحه: دوم
پایه: دوازدهم	مدیریت آموزش و پرورش ناحیه ۲	تعداد سوال: ۳۸
رشته و کلاس:	دبیرستان نمونه دولتی شهید شهریاری	تاریخ آزمون: ۱۰/ ۱۴۰۳/۱۰
نام درس: فارسی (۳)		مدّت آزمون : ۷۵ دقیقه

۱۰	با توجّه به بیت زیر به پرسش های ارایه شده جواب دهید. « در پیشگاه اهل خرد نیست محترم / هرکس که فکر جامعه را محترم نداشت » الف) مشخص کنید که چند ترکیب وصفی در بیت به کار رفته است؟ ب) در این بیت، واژه های تکراری چه نقشی دارند؟	/۵
۱۱	بیت زیر را بخوانید و به سوال ها پاسخ دهید. « بنواخت ز خشم بر فلک مشت / آن مشت تویی تو ای دماوند » الف) در بیت ، چه نوع نقش تبعی به کار رفته است؟ ب) در جمله پایانی ، حذف به قرینه لفظی است یا معنایی؟	/۵
۱۲	با دقّت در بیت زیر ، به موارد خواسته شده ، پاسخ دهید. « سر من از ناله من دور نیست / لیک چشم و گوش را آن نور نیست » الف) کارکرد « را » در بیت چگونه است؟ ب) فعل « نیست » را در دو مصراع از نظر کاربرد معنایی ، بررسی کنید.	/۷۵
۱۳	در عبارت « محبّت چون به غایت رسد ، آن را عشق خوانند و عشق خاص تر از محبّت است.» ..... الف) در جمله مرکّب عبارت ، « جمله هسته » را بیابید. ب) برای الگوی « نهاد + مفعول + مسند + فعل » یک نمونه بیابید.	/۵
۱۴	در جمله زیر و در گروه اسمی مشخص شده، نوع « وابسته وابسته » را بنویسید و نمودار پیکانی آن را رسم کنید. « روزگاری از فراز همین برج ها ، فرمان به سواحل دریای سیاه داده می شده. »	/۷۵

ب) قلمرو ادبی (۵ نمره)

۱۵	در بیت زیر و در نقش متمم مصراع ها، چه آرایه ای به کار رفته است؟ « نتوان وصف تو گفتن که تو در فهم نگنجی / نتوان شبه تو گفتن که تو در وهم نیایی » الف) تلمیح ب) تضمین پ) جناس ت) موازنه	/۲۵
۱۶	در نمونه های زیر برای « اضافه های تشبیهی و استعاری » هر کدام یک مورد بیابید. الف) در دفتر زمانه فتد نامش از قلم / هر ملّتی که مردم صاحب قلم نداشت ب) بنیاد هستی تو چو زیر و زبر شود / در دل مدار هیچ که زیر و زبر شوی	/۵
۱۷	آرایه شاخص هر بیت را از کمانک جلوی بیت ها انتخاب کنید. الف) شانه می آید به کار زلف در آشفتگی / آشنایان را در ایّام پریشانی ببرس (حسن تعلیل / اسلوب معادله) ب) در عالم پیر هر کجا برنایی هست / عاشق بادا که عشق خوش سودایی است (ایهام / تضمین)	/۵

بقیّه سوالات در صفحه سوم

www.kanoon.ir

نام:	به نام خدا	شماره صندلی:
نام خانوادگی:	اداره کل آموزش و پرورش استان اردبیل	صفحه: سوم
پایه: دوازدهم	مدیریت آموزش و پرورش ناحیه ۲	تعداد سوال: ۳۸
رشته و کلاس:	دبیرستان نمونه دولتی شهید شهریاری	تاریخ آزمون: ۱۴۰۳/۱۰/ ۱۰
نام درس: فارسی (۳)		مدّت آزمون : ۷۵ دقیقه

۱۸	در کدام بیت حسن تعلیل به کار رفته است؟ چرا؟ الف) گر کسی وصف او زمن پرسد / بی دل از بی نشان چه گوید باز ؟ ب) آتش عشق است کاندر نی فتاد / جوشش عشق است کاندر می فتاد	/۵
۱۹	در بیت زیر و در مصراع اوّل ، کدام واژه ، مجاز است و در چه مفهوم غیرحقیقی به کار رفته است؟ « در پیشگاه اهل خرد نیست محترم / هر کس که فکر جامعه را محترم نداشت »	/۵
۲۰	در هریک از نمونه های زیر با توجّه به قسمت مشخص شده ، آرایه مورد نظر را بنویسید. الف) پرده هایش پرده های ما درید ب) ای جویبار جاری، زین سایه برگ مگریز ج) برخلاف حال، پامان به ده باز بود و در شهر، دست و پا گیر نشده بودیم.	/۷۵
۲۱	در کدام بیت ، قسمتی از مصراع ، جابه جا شده است؟ الف) باز آ که در هوایت خاموشی جنونم / از سنگ کوهساران فریادها برانگیخت ب) گر نور عشق حق به دل و جانت اوفتد / بالله کز آفتاب فلک خوبتر شوی	/۲۵
۲۲	کدام مصراع ، بیت زیر را کامل می کند؟ « وین نغمه محبت بعد از من و تو ماند / ..... الف) تا در زمانه باقی است آواز باد و باران ب) لبخند گاه گاهت ، صبح ستاره باران	/۲۵
۲۳	بیت را کامل کنید. « از پای تا سرت همه نور خدا شود ..... »	/۵
۲۴	مولّف کدام اثر نادرست نوشته شده است؟ الف) فیه مافیه: مولوی ب) گویر: شریعتی ج) تمهیدات: عین القضات همدانی د) کلیله و دمنه: نصرالله منشی	/۲۵
۲۵	در اشعار کدام یک از شاعران زیر « غزل اجتماعی » کم تر به چشم می خورد؟ الف) محمد تقی بهار ب) پروین اعتصامی ج) فرخی یزدی د) عارف قزوینی	/۲۵
۲۶	مولّفان هر یک از آثار زیر را مشخّص کنید. الف) از پاریز تا پاریس ( ) ب) قصه شیرین فرهاد ( )	/۵

ج) قلمرو فکری (۸ نمره)

۲۷	مفهوم مصراع دوم « گفت آگه نیستی کز سر درافتادت کلاه / گفت در سر عقل باید بی کلاهی عار نیست » کدام است؟ الف) بی آبرو شدن ب) فراگیری فساد ج) پرهیز از پرحرفی د) عقل گرایی و توجه به باطن	/۲۵
۲۸	کدام گزینه با بیت « روزها گر رفت گو رو باک نیست/ تو بمان ای آن که جز تو پاک نیست » دارای مفهوم نزدیکی است؟ الف) زمانه گر بزند آتشم به خرمن عمر / بگو بسوز که بر من به برگ کاهی نیست ب) در ره عشق نشد کس به یقین محرم راز / هر کسی بر حسب فکر گمانی دارد	/۲۵

بقیّه سوالات در صفحه چهارم

www.Kanoon.ir

Scanned with CamScanner

نام:	به نام خدا	شماره صندلی:
نام خانوادگی:	اداره کل آموزش و پرورش استان اردبیل	صفحه: سوم
پایه: دوازدهم	مدیریت آموزش و پرورش ناحیه ۲	تعداد سوال: ۳۸
رشته و کلاس:	دبیرستان نمونه دولتی شهید شهریاری	تاریخ آزمون: ۱۰/ ۱۰/۱۴۰۳
نام درس: فارسی (۳)		مدّت آزمون : ۷۵ دقیقه

۲۹	کدام یک از ابیات زیر به این مفهوم اشاره دارد که : « برای رسیدن به کمال باید ناملایمات را به جان خرید. » الف) آیین طریق از نفس پیر مغان یافت / آن خضر که فرخنده پی اش نام نهادند ب) صد تیغ جفا بر سر و تن دید یکی چوب / تا شد تهی از خویش و نی اش نام نهادند	/۵
۳۰	مفهوم اصلی هر بیت را از مفاهیم داخل کمانک انتخاب کنید. الف) پرده ناموس بندگان به گناه فاحش ندرد. (علام الغیوب بودن حق / ستارالعیوب بودن خدا) ب) با جان بودن به عشق در سامان نیست (گذشتن از جان / عاشقی از عمق جان)	/۵
۳۱	مفهوم قسمت های مشخص شده در نمونه های زیر چیست؟ الف) سینه خواهم شرحه شرحه از فراق / تا بگویم شرح درد اشتیاق ب) گفت: مستی ،زان سبب افتان و خیزان می روی / گفت: جرم راه رفتن نیست، ره هموار نیست	/۵
۳۲	دو توصیه ای را که شاعر در بیت زیر به روشنفکران جامعه ایرانی می نماید ، بنویسید. « برکش ز سر این سپید معجر / بنشین به یکی کبود اورند »	/۵
۳۳	درک و دریافت خود را از عبارت زیر بنویسید. « یک نویسنده اهل رومانی این شهادت را داده است: در کویر خدا حضور دارد. »	/۵
۳۴	هر کدام از نوشته های زیر چه چیزی را مورد عتاب و سرزنش قرار می دهد؟ الف) با محتسبم عیب مگویید که او نیز / پیوسته چو ما در طلب عیش مدام است ب) ای مرغ سحر ، عشق ز پروانه بیاموز / کان سوخته را جان شد و آواز نیامد	۱
۳۵	مفهوم قسمت های مشخص شده را در عبارت های زیر بنویسید. الف) (خداوند) پرده ناموس بندگان به گناه فاحش ندرد و وظیفه روزی به خطای منکر نبرد. ب) امپراتوری های بزرگ هم مانند آدم های ثروتمند ، معمولا از سوء هاضمه می میرند.	۱
۳۶	با توجّه مصراع های مشخص شده ، مفهوم مشترک دو بیت را توضیح دهید. الف) می توان حلقه بر در زد حریم حسن را / در رگ جان هر که را چون زلف ، پیچ و تاب هست ب) محرم این هوش جز بی هوش نیست / مر زبان را مشتری جز گوش نیست	۱
۳۷	معنی و مفهوم عبارت های زیر را به نثر روان بنویسید. الف) همه چشم ها به او بود که چراغ فلسفه را او گرم و روشن نگاه دارد. ب) بوی گلم چنان مست کرد که دامنم از دست برفت.	۱
۳۸	معنی و مفهوم مصراع های زیر را به زبان ساده بنویسید. الف) ناله مرغ اسیر این همه بهر وطن است ب) کافور بر آن ضماد کردند	۱
طرّاح: اسدی	جمع نمره	۲۰

www.kanoon.ir

کلید آزمون نوبت اوّل فارسی (۳)　　اداره کلّ آموزش و پرورش استان اردبیل
پایه : دوازدهم　　مدیریّت آموزش و پرورش ناحیه ۲ اردبیل
مدّت آزمون: ۷۵ دقیقه　　دبیرستان نمونه دولتی شهید شهریاری
تاریخ آزمون: /۱۴۰۳/۱۰　　تعداد سوال: ۳۸　　تعداد صفحه: ۲

ردیف	سوالات	نمره
	الف) قلمرو زبانی (۷ نمره)	/۲۵
	۱- گزینه د یا پوشیده /۲۵	
	۲- قندیل /۲۵	/۲۵
	۳- الف) طیلسان: نوعی ردا ، جامه بلند /۲۵　　ب) قدوم: آمدن ، فرارسیدن /۲۵	/۵
	۴- الف) افسار /۲۵　　ب) فراغتی /۲۵	/۵
	۵- الف) حد /۲۵　　ب) مأوا /۲۵	/۵
	۶- موسوم – تجلّی – قریب – حوزه　هر مورد درست /۲۵	۱
	۷- گزینه ج یا بحر /۲۵	/۲۵
	۸- گزینه ال یا افتادت (سرت) /۲۵	/۲۵
	۹- الف) درست /۲۵　　ب) نادرست /۲۵	/۵
	۱۰- الف) یک یا هر کس /۲۵　　ب) جامعه: مسند /۲۵	/۵
	۱۱- الف) تو: تکرار /۲۵　　ب) معنایی /۲۵	/۵
	۱۲- الف) حرف اضافه /۲۵　　ب) مصراع اوّل: نیست: اسنادی /۲۵　مصراع دوم: وجود ندارد: غیراسنادی /۲۵	/۷۵
	۱۳- الف) آن را عشق خوانند /۲۵　　ب) – آن را عشق خوانند /۲۵	/۵
	۱۴- الف) همین: صفت مضاف الیه /۲۵　　ب) فراز همین برج ها /۵	/۷۵
	ب) قلمرو ادبی (۵ نمره)	/۲۵
	۱۵- گزینه پ یا جناس /۲۵	
	۱۶- اضافه تشبیهی: دفتر زمانه /۲۵　　اضافه استعاری: بنیاد هستی /۲۵	/۵
	۱۷- الف) اسلوب معادله /۲۵　　ب) ایهام /۲۵	/۵
	۱۸- بیت ب /۲۵　　آوردن دلیل ادبی (صدای نی و جوشش می از عشق است.) /۲۵	/۵
	۱۹- پیشگاه /۲۵　　مجاز از نظر ، اندیشه ، رای /۲۵	/۵
	۲۰- الف) جناس /۲۵　　ب) استعاره /۲۵　　ج) کنایه /۲۵	/۷۵

بقیّه پاسخ نامه در صفحه دوم

www.kanoon.ir

کلید آزمون نوبت اوّل فارسی (۲)　　اداره کلّ آموزش و پرورش استان اردبیل
پایه : دوازدهم　　مدیریّت آموزش و پرورش ناحیه ۲ اردبیل
مدّت آزمون: ۷۵ دقیقه　　دبیرستان نمونه دولتی شهید شهریاری
تاریخ آزمون: /۱۴۰۳/۱۰　　تعداد سوال: ۳۸　　صفحه دوم

	۲۱- گزینه الف /۲۵	/۲۵
	۲۲- گزینه الف /۲۵	/۲۵
	۲۳- در راه ذوالجلال چو بی پا و سر شوی /۵	/۵
	۲۴- گزینه د /۲۵	/۲۵
	۲۵- گزینه ب یا پروین اعتصامی /۲۵	/۲۵
	۲۶- الف) از پاریز تا پاریس: محمد ابراهیم باستانی پاریزی /۲۵　　ب) قصه شیرین فرهاد: احمد عربلو /۲۵	/۵
	ب) قلمرو فکری (۸ نمره)	/۲۵
	۲۷- گزینه د /۲۵	
	۲۸- گزینه الف /۲۵	/۲۵
	۲۹- گزینه ب /۵	/۵
	۳۰- الف) ستار العیوب بودن خدا /۲۵　　ب) گذشتن از جان ۲۵	/۵
	۳۱- الف) همدرد و انسان درد آشنا می خواهم /۲۵　　ب) جامعه نابسامان است. /۲۵	/۵
	۳۲- دعوت به ساکت نبودن و ضعیف نبودن /۲۵　　قدرت نمایی و اعتراض و قیام کردن /۲۵	/۵
	۳۳- کویر فرصتی است که خدا و عناصر هستی را می شود از نزدیک حس کرد. /۵	/۵
	۳۴- الف) نکوهش محتسب و انسان های ریاکار /۵ ب) نکوهش مدعیان دروغین یا تحسین عاشقان دلباخته و واقعی /۵	۱
	۳۵- الف) روزی مقرر و مشخص انسان را به خاطر اشتباه و خطای زشت قطع نمی کند(اشاره به رازقیّت خدا) /۵ ب) زیاده خواهی امپراتوران یا نظم و مدیریت نداشتن /۵	۱
	۳۶- هر دو بیت به بیان عاشقی می پردازد و می گوید که فقط عاشقان واقعی در حریم عشق و حسن می توانند گام بردارند. /۵	۱
	۳۷- الف) همه منتظر و امیدوار او بودند که علم و فلسفه را پررونق و پرفروغ سازد. /۵ ب) لذت وصال چنان مست کرد که از خود بی خود شدم /۵	۱
	۳۸- الف) شعر سوزناک شاعر همه به خاطر وطن است. /۵ ب) مرهمی از برق بر قله قرار دادند. /۵	۱

دبیر ادبیات : اسدی